

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000490

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-03-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слобожан Ігор Миколайович

2. Ihor M. Slobozhan

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Історія України

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Історія та українська мова і література

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12262

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 03.61.13

Тема дисертації:

1. Соціально-економічне життя етнічних меншин Волинської губернії у «довгому» XIX ст.
2. Socio-economic life of ethnic minorities in the Volhynian Governorate in the "long" 19th century.

Реферат:

1. У дисертації викладено результати дослідження соціально-економічних аспектів життя та розвитку етнічних меншин Волинської губернії в умовах Російської імперії у період з 1793 по 1917 рр. Метою дослідження є комплексний аналіз соціально-економічного життя етнічних меншин Волинської губернії у «довгому» XIX ст., з'ясування особливостей їхньої господарської діяльності, соціальної структури та моделей економічної поведінки в умовах імперської політики Російської імперії, а також визначення їхньої ролі у процесах модернізації регіону, міжетнічних взаємодій та трансформацій традиційного суспільства. Цінність дослідження полягає в тому, що аналіз історії Волинської губернії як традиційно поліетнічного простору на локальному рівні дає змогу виявити її специфіку порівняно з іншими регіонами та простежити, як у регіональному вимірі віддзеркалювалися загальноімперські тенденції національної політики, в межах якої випробовувалися різні моделі взаємодії з етнічними меншинами. Досвід Волинської губернії переконливо доводить, що поліетнічність сама по собі не становить загрози для стабільного розвитку суспільства, натомість проблематичною вона стає за умов дискримінаційної та репресивної державної політики. Історія

регіону також демонструє, що конфлікт між змістом імперської національної політики та інтересами етнічних меншин, особливо в кризові періоди, перетворився на додатковий стимул руйнації усталених економічних та політичних моделей. Зазначені висновки набувають особливої актуальності для сучасної України в умовах воєнних викликів і майбутньої післявоєнної відбудови. Наукова новизна дисертації полягає у комплексному аналізі соціально-економічного життя етнічних меншин Волинської губернії у «довгому» XIX ст., введенні до наукового обігу нових джерел та розробці власної типології міжетнічних взаємодій. Удосконалено підходи до вивчення ролі польської, єврейської, німецької та чеської громад у господарському розвитку регіону та показано матеріальні наслідки імперської етнополітики. Набули подальшого розвитку дослідження взаємозв'язку між економічними практиками етнічних меншин і імперською політикою, що дозволило розкрити поліетнічний та багатуокладний характер економіки Волині й виявити нові аспекти стратегій адаптації у кризові періоди.

2. The dissertation presents the results of research into the socio-economic aspects of the life and development of ethnic minorities in the Volhynian Governorate under the Russian Empire between 1793 and 1917. The aim of the research is to provide a comprehensive analysis of the socio-economic life of ethnic minorities in the Volhynian Governorate during the “long” 19th century, to identify the characteristics of their economic activities, social structure, and models of economic behavior under the imperial policy of the Russian Empire, as well as to determine their role in the processes of modernization of the region, interethnic interactions, and transformations of traditional society. The value of the study lies in the fact that analyzing the history of the Volhynian Governorate as a traditionally multi-ethnic space at the local level makes it possible to identify its specific features in comparison with other regions and to trace how imperial trends in national policy were reflected at the regional level, within which various models of interaction with ethnic minorities were tested. The experience of the Volyn province convincingly proves that multi-ethnicity in itself does not pose a threat to the stable development of society, but becomes problematic in conditions of discriminatory and repressive state policy. The history of the region also demonstrates that politicized nationalism, especially in times of crisis, can destroy established economic models and undermine the integrity of state formations. These conclusions are particularly relevant for modern Ukraine in the context of military challenges and future post-war reconstruction. The scientific novelty of the dissertation lies in a comprehensive analysis of the socio-economic life of ethnic minorities in the Volhynian Governorate in the “long” 19th century, the introduction of new sources into scientific circulation, and the development of a unique typology of interethnic interactions. Approaches to studying the role of Polish, Jewish, German, and Czech communities in the economic development of the region have been improved, and the material consequences of imperial ethnic policy have been demonstrated. Research on the relationship between the economic practices of ethnic minorities and imperial policy has been further developed, revealing the multi-ethnic and multi-structural nature of Volyn's economy and identifying new aspects of adaptation strategies in times of crisis.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Слобожан І. М. Польський національно-визвольний рух на території Волинської губернії у 60-х XIX століття (за документами Державного архіву Житомирської області). Архіви України. 2024. Вип. 2 (№ 339). С. 56–74

- 2. Слобожан І. Економічний фактор у репресивних заходах проти німецьких колоністів Волинської губернії в умовах Першої світової війни. INTERMARUM: history, policy, culture. 2024. Issue 15. P. 10–34
- 3. Слобожан І. Єврейські землеробські колонії Волинської губернії XIX століття: проблеми організації, функціонування та наслідки створення. INTERMARUM: history, policy, culture. 2025. Issue 16. P. 25–51
- 4. Слобожан І. М. Механізм приборкання імперською владою Січневого польського повстання 1863–1864 рр. у Волинській губернії. Історія, культура, пам'ять у науковому вимірі: стан та перспективи: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 24 травня 2024, Київ: Арт Економі, 2024. С. 160–163
- 5. Слобожан І. М. Роль православного духовенства в приборканні Січневого польського повстання 1863–1864 років на території Волинської губернії. Наукові горизонти XXI століття: мультидисциплінарні дослідження: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 16–17 травня 2024, м. Ужгород / уклад. О. П. Адамчо; УжНУ, УкрІНТЕІ. – Ужгород; Київ: 2024. С. 756–760
- 6. Слобожан І. М. Вплив волинської чеської громади на українських селян у другій половині XIX століття. Perspectives of contemporary science: theory and practice: proceedings of the 12th International scientific and practical conference, SPC “Sci-conf.com.ua”, January 13–15, 2025, Lviv, Ukraine. 2025. P. 990–996.
- 7. Слобожан І. М. Утиски католицької церкви в рамках деполонізації Волинської губернії в другій половині XIX століття. Current trends in scientific research development: proceedings of the 6th International scientific and practical conference, BoScience Publisher, January 16–18, 2025, Boston, USA. 2025. P. 586–593.
- 8. Слобожан І. М. Проект єврейської землеробської колонізації Волинської губернії у XIX столітті. Єврейство Східної Європи: історія, культура, традиції: матеріали міжнар. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, 21–23 квітня 2025, Кам'янець-Подільський, 2025. С. 173–175.
- 9. Слобожан І. Еміграція національних меншин з УРСР в умовах НЕПу (на прикладі діяльності Волинської агенції АТ «РУСКАПА»). INTERMARUM: history, policy, culture. 2023. Issue 13. P. 149–175
- 10. Слобожан І. М. Еміграція національних меншин Волині 20-х рр. XX ст. (на матеріалах АТ «РУСКАПА»). Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети: матеріали II всеукр. наук.-практ. конф., м. Житомир, 15–16 червня 2023 Житомир: Поліський національний університет, 2023. С.105–108.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0121U113915

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венгерська Вікторія Олексіївна

2. Victoriya O. Vengerska

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1011-3060

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Магась В'ячеслав Олегович

2. Viacheslav O. Mahas

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6752-8860

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський військовий інститут імені С. П. Корольова

Код за ЄДРПОУ: 08183359

Місцезнаходження: проспект Миру, буд. 22, Житомир, Житомирський р-н., 10004, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Андрій Володимирович

2. Andrii V. Shevchuk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9023-5214

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет "Житомирська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05407870

Місцезнаходження: вул. Чуднівська, Житомир, Житомирський р-н., 10005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 04r5xzk86

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стельникович Сергій Володимирович
2. Serhii V. Stelnykovych

Кваліфікація: д.і.н., професор, 07.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9121-8977**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02125208**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Максимов Олександр Вікторович
2. Oleksandr V. Maksymov

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-5251-3794**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Житомирський державний університет імені Івана Франка**Код за ЄДРПОУ:** 02125208**Місцезнаходження:** вул. В. Бердичівська, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Білобровець Ольга Матвіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Білобровець Ольга Матвіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мирончук Наталія Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна